

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

PHAN TUẤN ANH

**THỰC TRẠNG CÔNG TÁC GIẢI QUYẾT KHIẾU
NẠI, TỐ CÁO VÀ TRANH CHẤP ĐẤT ĐAI TRÊN
ĐỊA BÀN TỈNH LAI CHÂU GIAI ĐOẠN 2015-2019**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Thái Nguyên, 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

PHAN TUẤN ANH

**THỰC TRẠNG CÔNG TÁC GIẢI QUYẾT KHIẾU NẠI,
TỐ CÁO VÀ TRANH CHẤP ĐẤT ĐAI TRÊN ĐỊA BÀN
TỈNH LAI CHÂU GIAI ĐOẠN 2015-2019**

Ngành: Quản lý đất đai

Mã số: 8.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Thị Lợi

Thái Nguyên, 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn và số liệu sử dụng trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Lai Châu, ngày tháng năm 2020

Tác giả

Phan Tuấn Anh

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt thời gian học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, chỉ bảo tận tình của các thầy cô giáo, sự giúp đỡ, động viên của bạn bè, đồng nghiệp và gia đình.

Nhân dịp hoàn thành luận văn, cho phép tôi được bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc Tiến sỹ Nguyễn Thị Lợi đã tận tình hướng dẫn, dành nhiều công sức, thời gian và tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, Khoa Quản lý Tài nguyên – Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, thực hiện đề tài và hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn tập thể lãnh đạo, cán bộ viên chức Sở Tài nguyên và Môi trường Lai Châu, Thanh tra tỉnh Lai Châu, Văn phòng UBND tỉnh Lai Châu, Phòng Hành chính thuộc Tòa án nhân dân tỉnh Lai Châu, Văn phòng đăng ký đất đai thuộc Sở Tài nguyên và Môi trường Lai Châu Phòng Tài nguyên và Môi trường các huyện, thành phố Lai Châu đã giúp đỡ và tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình thực hiện đề tài.

Xin chân thành cảm ơn gia đình, người thân, bạn bè, đồng nghiệp đã tạo mọi điều kiện thuận lợi và giúp đỡ tôi về mọi mặt, động viên khuyến khích tôi hoàn thành luận văn./.

Trân trọng cảm ơn!

Lai Châu, ngày tháng năm 2020

Tác giả

Phan Tuấn Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC BẢNG	vi
MỞ ĐẦU	1
1.1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI	1
1.2. MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU	2
1.3. Ý NGHĨA CỦA ĐỀ TÀI.....	3
1.3.1. Ý nghĩa khoa học	3
1.3.2. Ý nghĩa thực tiễn.....	3
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU.....	4
1.1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA GIẢI QUYẾT KHIẾU NẠI, TỔ CÁO VÀ TRANH CHẤP ĐẤT ĐAI.....	4
1.1.1. Một số khái niệm.....	4
1.1.2. Khái niệm khiếu nại, tố cáo và tranh chấp về đất đai	6
1.1.3. Đặc điểm của khiếu nại, tố cáo, tranh chấp	8
1.1.4. Các căn cứ pháp lý về khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai	10
1.2. Tình hình nghiên cứu trên thế giới và ở Việt Nam	16
1.2.1. Tình hình nghiên cứu trên thế giới.....	16
1.2.2. Tình hình khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai ở Việt Nam	20
1.3. Tình hình giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai tại Lai Châu	Error! Bookmark not defined.
d) Kết quả công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo, tranh chấp đất đai	Error! Bookmark not defined.
CHƯƠNG 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	24
2.1. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU.....	24
2.2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU	24
2.2.1. Khái quát tình hình cơ bản tỉnh Lai Châu.....	24

2.2.2. Đánh giá công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai giai đoạn 2015 – 2019.	24
2.2.3. Điều tra, đánh giá ý kiến của người dân về công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai trên địa bàn tỉnh Lai Châu.	24
2.2.4. Đánh giá thuận lợi, khó khăn và đề xuất giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp trong lĩnh vực đất đai đối với tỉnh Lai Châu.	24
2.3. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.	24
2.3.1. Phương pháp thu thập số liệu thứ cấp.	25
2.3.2. Phương pháp thu thập số liệu sơ cấp.	25
2.3.3. Phân tích, so sánh và xử lý số liệu.	26
CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC.	26
3.1. ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN, KINH TẾ - XÃ HỘI VÀ TÌNH HÌNH QUẢN LÝ, SỬ DỤNG ĐẤT CỦA TỈNH LAI CHÂU.	28
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.	28
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.	36
3.1.3. Tình hình quản lý, sử dụng đất.	39
3.1.4. Tình hình giải quyết khiếu nại, tố cáo, tranh chấp về đất đai trước năm 2015 trên địa bàn tỉnh Lai Châu.	42
3.2. ĐÁNH GIÁ CÔNG TÁC GIẢI QUYẾT KHIẾU NẠI, TỐ CÁO VÀ TRANH CHẤP ĐẤT ĐAI GIAI ĐOẠN 2015 - 2019.	44
3.2.1. Công tác tiếp dân và tiếp nhận đơn thư.	44
3.2.2. Đánh giá kết quả giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai giai đoạn 2015 – 2019.	47
3.2.3. Đánh giá chung.	52
3.3. Kết quả điều tra, đánh giá ý kiến của người dân về công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai trên địa bàn tỉnh Lai Châu.	52
3.4. Đánh giá thuận lợi, khó khăn và đề xuất giải pháp nhằm tăng cường công	

tác giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai trên địa bàn tỉnh	
Lai Châu	54
3.4.1. Những thuận lợi.....	54
3.4.2. Những khó khăn	54
3.4.3. Đề xuất giải pháp	54
3.5.1. Một số quan điểm rút ra từ thực tế quá trình giải quyết đơn thư, khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai	56
3.5.2. Phương hướng, giải pháp	60
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	62
I. KẾT LUẬN.....	62
II. KIẾN NGHỊ.....	63
TÀI LIỆU THAM KHẢO	64

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1: Tình hình giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai	46
giai đoạn 2015 – 2019	46
Bảng 3.2: Kết quả giải quyết khiếu nại về đất đai giai đoạn 2015 – 2019 theo đơn vị hành chính	48
Bảng 3.3: Kết quả giải quyết khiếu nại về đất đai giai đoạn 2015 – 2019 theo nội dung khiếu nại	49
Bảng 3.4: Kết quả giải quyết tố cáo về đất đai giai đoạn 2015 – 2019	50
Bảng 3.5: Kết quả giải quyết tranh chấp đất đai giai đoạn 2015 – 2019	51
Bảng 3.6: Tổng hợp tình hình và kết quả giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai giai đoạn 2015 – 2019	51
Bảng 3.7: Tổng hợp ý kiến của người dân về nguyên nhân dẫn đến khiếu nại về lĩnh vực đất đai	53
Bảng 3.8: Tổng hợp ý kiến của người dân về nguyên nhân dẫn đến tố cáo trong lĩnh vực đất đai	53

MỞ ĐẦU

1.1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI

Nhà nước ta là Nhà nước của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân. Lợi ích của nhân dân luôn được đặt lên trên hết, bảo vệ quyền lợi của dân là trách nhiệm của Đảng và Nhà nước và là trách nhiệm của mỗi cán bộ, công chức, viên chức được giao nhiệm vụ trong Nhà nước. Đất nước ta những năm gần đây có sự chuyển mình phát triển mạnh mẽ về kinh tế, xã hội nhưng đó cũng là bài toán phức tạp trong quản lý, sử dụng đất đai; số vụ việc khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai đang có xu hướng tăng dần theo thời gian. Giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai là một mảng quan trọng trong hệ thống quản lý nhà nước và điều hành xã hội. Do vậy thực hiện tốt công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai của nhân dân sẽ củng cố và tăng cường niềm tin của nhân dân vào đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của nhà nước đề ra, thể hiện mối quan hệ mật thiết giữa nhân dân với Đảng và Nhà nước.

Hiện nay, tình hình khiếu nại, tố cáo, tranh chấp đất đai đang diễn ra hết sức phức tạp, nhất là trong lĩnh vực quản lý và sử dụng đất, có nhiều vụ việc diễn ra rất phức tạp, có tính chất ngày càng gay gắt, hình thành nên các điểm nóng gây bức xúc trong dư luận, trong nhân dân, đặc biệt là khu vực đất đai có giá trị kinh tế cao như tại các thành phố lớn có tốc độ đô thị hóa cao, các điểm dân cư tập trung lâu đời đất, đai có giá trị lớn, các vị trí đất có lợi thế thương mại; một số địa điểm đã và đang thực hiện thu hồi đất để phát triển cơ sở hạ tầng, mở rộng đô thị và các khu công nghiệp, đường giao thông và các công trình công cộng khác ... Đã có nhiều đoàn đông người đi khiếu kiện với thái độ cực đoan, căng khẩu hiệu, biểu ngữ có nội dung kích động, ảnh hưởng không nhỏ đến hoạt động bình thường của chính quyền, thậm trí có một số đoàn còn có hành vi gây rối hoặc điều hành trên đường phố, kéo vào trụ sở làm việc của cơ quan Nhà nước nhằm gây sức ép. Một số đoàn đông

người đi khiếu nại được tổ chức chặt chẽ, không chỉ liên kết trong cùng địa phương mà liên kết nhiều địa phương với nhau. Thậm trí còn có một số trường hợp còn lợi dụng, lôi kéo, xúi giục các đối tượng chính sách, người già và trẻ em đi khiếu kiện đông người.

Có nhiều nguyên nhân của tình trạng trên, trong đó có những nhóm nguyên nhân về thể chế, chính sách như: cơ chế giải quyết khiếu nại, tố cáo chưa đảm bảo đầy đủ tính khách quan, công khai, dân chủ trong quá trình giải quyết; một số quy định của Luật Khiếu nại, tố cáo, Luật Đất đai, Pháp lệnh, thủ tục giải quyết các vụ án hành chính có một số điểm chưa thống nhất, còn có sự mâu thuẫn giữa các văn bản luật; trình tự, thủ tục giải quyết khiếu nại, tố cáo chưa cụ thể, rõ ràng, nhất là giải quyết khiếu nại, tố cáo lần đầu còn phức tạp; chưa đề cao vai trò của các tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội và của luật sư trong quá trình giải quyết; thiếu chế tài cụ thể trong việc xử lý trách nhiệm thực hiện công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo; việc khiếu nại và giải quyết khiếu nại đông người có những đặc thù riêng, cần có các cơ chế điều chỉnh phù hợp, hiệu quả,...

Lai Châu là tỉnh vùng cao biên giới, sau chia tách (tỉnh Lai Châu cũ thành tỉnh Lai Châu và tỉnh Điện Biên) đang trong giai đoạn xây dựng và phát triển, công tác thu hồi, bồi thường về đất; công tác quản lý, sử dụng đất có nhiều biến động, thay đổi. Vì vậy, tình hình khiếu nại, tố cáo, tranh chấp đất đai có chiều hướng gia tăng. Từ thực trạng trên tôi chọn đề tài ***“Thực trạng và giải pháp công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai trên địa bàn tỉnh Lai Châu giai đoạn 2015 - 2019”*** được thực hiện là có ý nghĩa khoa học và thực tiễn hiện nay.

1.2. MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU

- Đánh giá thực trạng và tình hình giải quyết khiếu nại, tố cáo và tranh chấp đất đai trên địa bàn tỉnh Lai Châu giai đoạn 2015 -2019;

- Đánh giá thuận lợi, khó khăn và đề xuất giải pháp nhằm hoàn thiện,